

NOI PERSPECTIVE PENTRU COLECȚIA DE ARTĂ RELIGIOASĂ A MITROPOLIEI MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

Mihai-Alex OLTEANU*

*muzeograf, Muzeul Mitropolitan Iași

Abstract: *This article wants to briefly present some of the new perspectives for the religious art collection of the Metropolitan Church of Moldova and Bucovina. Basically, a new museum was created, with new spaces, to bring out and present to the public this valuable collection that was stored and rarely studied.*

Keywords: *museum, religious art collection, Metropolitan Museum, Metropolitan Church of Moldova and Bucovina.*

Cuvinte-cheie: *muzeu, colecție de artă religioasă, Muzeul Mitropolitan, Mitropolia Moldovei și Bucovinei.*

Această lucrare dorește să prezinte noile perspective pentru colecția de artă religioasă a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei. Lucrez efectiv pe această colecție din anul 2016, când la Iași a fost înființat Muzeul Mitropolitan, moment în care cea mai mare parte a patrimoniului mobil al Mitropoliei Moldovei a fost transferată către nou înființatul muzeu.

Trebuie menționat, încă de la început, faptul că de-a lungul secolelor, Biserica Ortodoxă Română a fost creatoarea și păstrătoarea unui bogat și inestimabil tezaur patrimonial-cultural, întruchipat prin mii de locașuri de cult-monumente istorice, răspândite în toate zonele țării, reprezentând peste 60% din obiectivele patrimonial-culturale imobile din România, și printr-o deosebit de valoroasă zestre aparținând categoriei de bunuri ale patrimoniului cultural național mobil.

Din această zestre fac parte icoane pe lemn și pe sticlă, fonduri întregi de manuscrise și carte veche, în special carte de cult și de învățătură bisericească, obiecte de cult din metal, metale și pietre prețioase și semiprețioase, broderii, textile de cult și piese de costum liturgic, obiecte de cult și de mobilier de cult din lemn sculptat și policromat, piese și fragmente arhitectonice din piatră sculptată etc.

Folosite multă vreme în cult și păstrate cu grijă în biserici și în mănăstiri, dar și în reședințe eparhiale și locuințe, aceste obiecte purtătoare

ale unor însemnate valori spirituale, culturale, artistice, istorice, memoriale și materiale (prin valoarea lor intrinsecă), expuse fiind unor riscuri, factori și acțiuni concrete de degradare sau chiar de înstrăinare, au trecut, cu vremea, în perioada secolelor XIX-XXI, în componența unor colecții bisericești, iar o bună parte (dintre cele mai valoroase) au fost preluate de o serie de instituții patrimonial-culturale de stat (muzee, biblioteci, arhive etc.)¹.

¹Pr. Florin Șerbănescu, Muzeele și colecțiile din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, publicat pe site-ul <https://ziarullumina.ro/documentar/muzeele-si-colectiile-din-cadrul-bisericii-ortodoxe-romane-122375.html>, accesat la data de 20.08.2020.

În purtarea sa de grijă, având preocuparea de punere în valoare a zestrei sale patrimonial-culturale mobile, ca o componentă fundamentală a conștiinței de sine și a spiritualității poporului român, Biserica Ortodoxă Română a trecut, mai ales în a doua jumătate a secolului XX și la începutul secolului XXI, la organizarea unor numeroase muzee și colecții bisericești muzeale, deschise spre vizitare credincioșilor și publicului larg.

Acestea funcționează în cadrul unor centre și catedrale eparhiale, mănăstiri sau chiar biserici parohiale, numărul lor total depășind, la nivelul întregii țări, numărul de 300 (277 de muzee și colecții muzeale și 42 de centre de ocrotire a patrimoniului bisericesc) și având încadrat un numeros personal de specialitate (muzeografi, gestionari-custozii, ghizi, conservatori, restauratori și supraveghetori de muzeu). Toți aceștia au trecut în perioada ultimelor două decenii prin programe și forme speciale, superioare, de instruire și atestare, organizate, mai cu seamă, prin Centrul de formare profesională din cadrul Centrului pentru Patrimoniu Cultural „Sfântul Constantin Brâncoveanu” al Patriarhiei Române din București, dar și prin Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală din cadrul Ministerului Culturii și Identității Naționale.

Mitropolia Moldovei și Bucovinei, fiind una dintre cele mai mari și mai vechi mitropolii din țară, este deținătoarea unui bogat patrimoniu, pe care de-a lungul vremii l-a păstrat și foarte rar l-a valorificat, în sensul în care astăzi se definește valorificarea.

Prima atestare a colecției muzeale a Mitropoliei Moldovei o avem din anul 1903, când s-a realizat un prim registru de inventar. O reinventariere a obiectelor deținute s-a realizat în anii 1909-1910, 1917 (odată cu trimiterea unor bunuri în Rusia), 1930, 1943-1944, 1948, 1955 ș.a.

Un lucru interesant este faptul că pentru inventarul din anii 1909-1910 s-au folosit la redactare o serie de „Instrucțiuni privitoare la întocmirea inventarelor de avut mobil și imobil al bisericilor”, întocmit de Administrația Casei Bisericii.

Colecția este recunoscută de statul român începând cu anul 1930, dar nu am reușit să descopăr în arhivele Mitropoliei documente care să prezinte condițiile îndeplinite în acel moment, ci doar inventarul realizat cu această ocazie.

După 1990 s-a efectuat o nouă reinventare a colecției când, pentru o mai bună eficientizare a lucrului, colecția a fost împărțită în subcolecții, grupate logic pe diferite considerente, precum cel cronologic, geografic, tematic, după felul materialului sau după secțiune. Dintre acestea amintesc: subcolecția Iosif Naniescu, subcolecția Veniamin Costache, Subcolecția de icoane pe sticlă ș.a.

De asemenea, după căderea regimului comunist, colecția s-a îmbogățit în mod constant, dar până la înființarea Muzeului Mitropolitan Iași, nu era accesibilă decât unor cercetători „privilegiați”.

Ideea înființării unui muzeu care să pună în valoare colecția de patrimoniu mobil a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei este mult mai veche, cu acest scop realizându-se, la începutul secolului al XIX-lea, o inventare a tuturor obiectelor, dar odată cu instaurarea regimului comunist s-a pus în practică și organizarea unor depozite, în incintele marilor mănăstiri de pe cuprinsul Mitropoliei, pentru a conserva obiectele de patrimoniu mobil ce se aflau în lăcașurile de cult ce au fost închise (unele chiar și demolate).

Muzeul Mitropolitan Iași a fost înființat prin Decizia nr. 801/c/2015 a Permanenței Consiliului eparhial Iași, din data de 16 decembrie 2015, în temeiul articolului 108, aliniatul 3 din Statutul pentru Organizarea și Funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

De asemenea, Muzeul Mitropolitan Iași își propune să fie un muzeu de importanță regională, ce își desfășoară activitatea conform prevederilor Legii nr. 311 din 8 iulie 2003, a muzeelor și colecțiilor publice, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr. 182 din 25 octombrie 2000, privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, și a Regulamentului de organizare și funcționare.

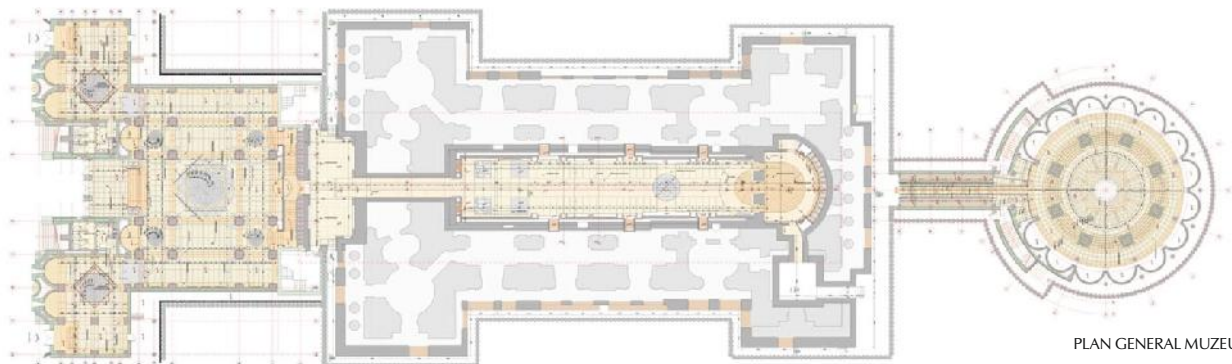
Muzeul Mitropolitan Iași a fost inaugurat în data de 26 mai 2016 în spațiile amenajate în demisolul Catedralei Mitropolitane din Iași, ca urmare a lucrărilor de restaurare, protejare și conservare a clădirilor Ansamblului Mitropolitan, ce fac parte din patrimoniul cultural național, prin proiectul „Valorificarea turistică a Ansamblului Mitropolitan din Iași”.

1. Amplasarea Muzeului Mitropolitan și spațiile acestuia

Muzeul Mitropolitan este organizat în demisolul catedralei Mitropolitane, fiind un spațiu în întregime subteran, ceea ce îi conferă un element de unicitate în peisajul muzeal. O altă trăsătură a spațiului este autonomia sălilor ce comunică prin coridoare de trecere, unele având acces separat de restul galeriei.

SECȚIUNE ANSAMBLU

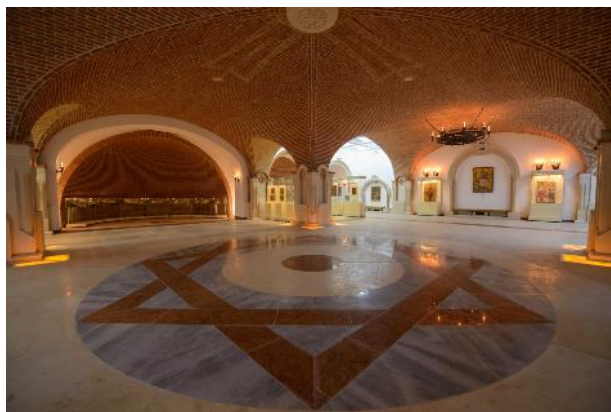

PLAN GENERAL MUZEU

Fig. 1. Secțiune plan de amplasare și planul general al Muzeului Mitropolitan.

Acest spațiu este fragmentat în trei săli mari: Sala Sinaxar, Sala Ekklesia și Sala Baptisteriu, ce comunică prin culoare ce sunt exploatate expozițional: Sala Ofrandă, Sala Ctitorilor și Sala Istoria duhovnicească a Moldovei, dar și o galerie perimetrală, Calea Crucii, care până va fi amenajată expozițional o expoziție de bază (Lapidariu), este folosită pentru diferite expoziții temporare. La intrarea în muzeu se află spațiul celor două Galerii comerciale, dedicate promovării patrimoniului material și imaterial, specific Bisericii Ortodoxe Române.

Spațiul muzeului este unul atipic și prin faptul că este aproape integral multifuncțional, gândit să fie versatil. Astfel: prima sală, Sinaxar,

găzduiește atât expoziții, cât și alte evenimente culturale; sala Ekklesia este, în același timp, spațiu liturgic (paraclis al Catedralei), dar și sală de expunere (muzeu), fiind folosită și pentru evenimente culturale; sala Baptisteriu este spațiu liturgic (în baptiseriul din centrul sălii se săvârșește Taina Sfântului Botez pentru adulți), sală de expunere (muzeu), fiind folosită de asemenea pentru evenimente culturale, spațiul având aspectul unui amfiteatru circular.

Accesul și ieșirea din muzeu se fac prin zona de promovare, denumită generic Galeriile comerciale, în care vizitatorul poate găsi acele obiecte care să îl ajute să păstreze imaginea orașului cultural și a muzeului pe care tocmai l-a vizitat. Deși galeriile nu sunt funcționale încă din cauza unor clauze contractuale din contractul de finanțare, acest spațiu este gândit să aibă o funcție culturală accentuată prin faptul că își propune să dezvolte, prin intermediul obiectelor puse la dispoziția vizitatorului, teme punctate în expunerea muzeală.

Sala Sinaxar este o sală boltită, generoasă, echilibrată volumetric, în dispunere areală, laturile fiind comparabile, iar înălțimea, în apexul bolții centrale fiind de circa 4 m. Tavanul extins al sălii este susținut de coloane, iar pe latura vestică sunt amenajate nișe semicirculare. Accesul în sală se face din Galeriile Comerciale, prin două uși.

Fiind sala de debut a muzeului, aceasta este gândită ca un spațiu multifuncțional, pentru că poate găzdui expoziții temporare și alte evenimente culturale, conexe activității de bază, respectiv: lansări de carte, concerte, ateliere creative, workshopuri, seri de film etc.

Numele sălii sugerează și funcțiunea polyvalentă a spațiului, ce presupune întruniri, sinaxe (vb. Συνάγω = a strânge, a aduna, a întruni) ale

Fig. 2 și 3. Sala Sinaxar (stânga); eveniment în sala Sinaxar (dreapta).

Fig. 4 și 5. Sala Ofrandă.

publicului cu mediul cultural, artistic și academic. Expunerea în acest spațiu se face predilect în vitrine. De asemenea, sala este dotată cu un panou de proiecție mare ce coboară din tavan și cu un sistem modern de sonorizare.

Denumirea sălii este dată, însă, de expoziția de bază și tema alocată acestui spațiu: sinaxarul ortodox (sinaxarion gr.), mai exact iconografia calendarului ortodox, a tuturor sfinților și praznicelor din anul bisericesc. Din această temă generală se extrag teme de expoziții temporare pentru acest spațiu.

Din bogăția deosebită a iconografiei Sinaxarului alegem acele teme ce ilustrează cel mai bine profilul creștinismului ortodox din Moldova, căci fiecare comunitate creștină are nuanțe identitare, cele mai pregnante fiind date de sfinții naționali sau de unele evenimente și personalități istorice și religioase marcante. Moaștele sfinților locali prilejuiesc pelerinaje și sărbători deosebite (Sfântul Dimitrie, Sfânta Filofteia - în Țara Românească, Sfânta Parascheva, Sfântul Ioan de la Suceava - în Moldova). Sfinții adoptați drept ocrotitori ai armatei au un loc deosebit și nuanțează practica religioasă (ex. Sfântul Mare Mucenic Gheorghe), fapt reflectat iconografic prin tipologia și numărul mare de reprezentări.

Pe lângă icoane, expunem însă și cărți de cult, respectiv, cărți liturgice, iconografice și pentru rugăciunile particulare, dar și obiecte de cult ce sunt strâns legate de acestea. Unele însemnări, așternute pe filele vechilor cărți bisericești, ne aduc date despre slujitorii bisericii, dar și despre evenimente politice sau catastrofe naturale.

Sala Ofrandă este un spațiu de trecere, un culoar de mici dimensiuni, atât areal cât și ca regim de înălțime. Zonele de expunere sunt

cele patru vitrine de perete, cu tematică proprie. Una dintre scările de acces în această sală, ce este destinată și evacuării de urgență, este dotată cu un elevator pentru persoane cu dizabilități.

În cele patru vitrine de perete din această sală a fost abordată tema darului ritual adus Bisericii și îl prezintă în patru vitrine, cu denumiri generice: *Sfințita trudă a mâinilor*, *Darul către Sfântul Altar*, *Darul de pâine*, *Daruri pascale: ouăle încondeiate*.

Darul către Biserică ilustrează creștinismul popular, prin elemente ce țin de tradiția manifestă, ce nu contravine dogmei, ci indică mai curând profunzimea trăirii ei în comunitatea restrânsă - familia, sau lărgită - parohia sau satul.

Sala Ctitorilor este un culoar de trecere disproporționat volumetric, având o lățime de circa 2 m, o lungime de 12 m și înălțimea la tavan de 2,2 m. Zonele de expunere sunt cei doi pereți laterali, cu suprafețe generoase, continui, ce permit detalierea celor două teme propuse pentru expoziția de bază: Sfinte Antimise și Ctitorii. Până la montarea expoziției de bază, această sală este folosită pentru expoziții temporare, fiind dotată cu un sistem modern de panotaj.

Sala Ekklesia este un spațiu dezechilibrat volumetric: are circa 7 m lățime, 32 m lungime, o înălțime a peretelui lateral de 2,4 m și înălțimea în apexul bolții de circa 3 m. Spațiul s-a obținut prin excavarea terenului dintre pereții de fundare a catedralei, obținându-se astfel un gol interior subteran, ce face vizibilă fundația prin ferestre de vizitare la nivelul nișelor din pereții laterali. Expunerea este organizată de-a lungul pereților, în vitrine de perete.

Fig. 6 și 7. Sala Ctitorilor înainte de panotare (stânga); expoziție temporară de artă textilă (dreapta).

Fig. 8. Sala Ekklesia înainte de panotare.

Fig. 9. Sala Ekklesia după panotare.

Temele pe care le ilustrăm în acest spațiu sunt Sfintele Taine și ierurgii ale Bisericii, prin obiectele folosite în timpul săvârșirii acestora.

Sfintele Taine sunt acele lucrări sau acte sfinte văzute, întemeiate de Hristos și săvârșite de Biserică, prin episcopul și preoții săi, prin care se împărtășește primitorului harul dumnezeiesc, nevăzut și mântuitor².

Sfintele Taine sunt în număr de șapte: Botezul, Mirungerea, Pocăința, Împărtășania, Preoția, Cununia, Maslul. Acest număr este al darurilor Sfântului Duh³ și răspunde trebuințelor duhovnicești ale omului. „Nașterea duhovnicească” este prin Botez; „creșterea” prin Mirungere; „hrana” prin Sfânta Împărtășanie; „puterea de a învăța, sfinți și conduce” prin Hirotonie sau Preoție; „înnoirea morală prin Pocăință sau Spovedanie”; „sfințirea și tăria legăturii căsătoriei” prin Taina Cununii; „tămăduirea de bolile trupești și sufletești, precum și iertarea păcatelor care le-au cauzat” prin Maslu⁴.

Ierurgiile sunt rugăciuni de binecuvântare și sfințire a omului în diferite momente și împrejurimi ale vieții, precum și de binecuvântare și sfințire a firii înconjurătoare și a diferitelor obiecte sau lucruri de folos omului.

Ierurgiile se săvârșesc în biserică, în case și în afara caselor, pe câmp. Unele ierurgii sunt săvârșite doar de episcop, iar celelalte, de preoți.

Spațiul perimetral, denumit generic **Calea Crucii**, este un culoar îngust (între 0,8-1,50 m), înalt (peste 2,2 m) și foarte lung, înconjurând practic, prin exterior, fundația catedralei, pe care o face vizibilă prin multe din cele 30 de nișe cu dimensiuni variabile (lățimi între 1,77-3,25 m, adâncimi între 0,29-1,24 m și înălțimi între 0,67-2,35 m).

Oferă o perspectivă inedită asupra zonei de fundare a construcției și prilejuiește o incursiune spectaculoasă. Este o zonă ce merită expusă, cu atât mai mult cu cât, fie și numai simpla parcurgere, generează un sentiment aparte, de părtășie la taină.

În prezent, acest spațiu este unul de trecere spre ultimul segment al muzeului și spațiu de organizare a două expoziții temporare anuale (expoziția de ouă încondeiate „Vin Paștile” și expoziția „Steluțe și ornamente pentru pomul de Crăciun” organizate împreună cu Asociația Communio). În viitor se dorește amenajarea, în nișele laterale ale acestui culoar perimetral, unei expoziții de bază în care vor fi valorificate expozițional, prin plasarea unor exponate compatibile spațiului și microclimatului: pietre tombale, cruci vechi de piatră, clopote vechi de biserică scoase din uz, toace și tochițe metalice, troițe.

²Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia 82 la Matei, 4, Migne, PG, LVIII, col. 743.*

³Isaia 11, 2-3.

⁴*Învățătura de Credință Ortodoxă*, Iași, Editura Doxologia, 2009, p. 168.

Sala Istoria duhovnicească a Moldovei este un culoar de trecere pe pereții căruia s-au amenajat șase vitrine de perete, autonome, închise. În aceste șase vitrine sunt prezentate schematic, în panouri pe secole, date istorice și duhovnicești, petrecute în cele peste șase secole de la recunoașterea Mitropoliei Moldovei de către Patriarhia de Constantinopol, scoțând în evidență:

- ♦ liste paralele ale domnilor și ale ierarhilor, grupate pe anii de domnie/păstorire;
- ♦ sublinierea figurilor marcante din punct de vedere politic și duhovnicesc, evidențiind personalitățile politice (domnii) și religioase (ierarhii) remarcabile și a căror activitate a condus spre evoluția țării;
- ♦ modificările teritoriale - cele administrativ-politice s-au suprapus în bună parte peste cele de jurisdicție bisericească;
- ♦ capitala politică și cea duhovnicească a țării;
- ♦ evenimentele politice marcante pentru fiecare secol în parte și evenimentele religioase marcante ale perioadei corespunzătoare;
- ♦ sfinți, duhovnici, cuvioși, care și-au marcat timpul și despre care dau mărturie documentele, tradiția orală și cea populară;
- ♦ ctitoriile și ctitorii din fiecare perioadă, prezentând și alte personalități culturale sau politice, care au contribuit de-a lungul vremii la zidirea unor lăcașuri de cultură și spiritualitate.

Fig. 10 și 11. Culoarul Perimetral.

Sala Baptisteriu este un spațiu circular cu o morfologie aparte, centrat pe bazinul pentru botezul adulților care dă și numele sălii. Spațiul este boltit, bolta centrală sprijinindu-se pe opt coloane, iar pe lateral sunt amenajate 14 nișe deschise, în care se face expunerea.

Această sală este un spațiu liturgic amenajat cu scopul folosirii pentru administrarea Tainei Sfântului Botez pentru adulți, dar și ca spațiu expozițional, în care se abordează două teme importante: slujitorii bisericii, ce fac parte din laicat și slujitorii altarului, ce formează sacerdoțiul.

Tema sacerdoțiului, a clerului inferior⁵ și a celui superior, este reprezentată în celelalte nișe, prin intermediul veșmintelor liturgice și însemnelor specifice fiecărei trepte și slujiri.

Prin veșminte liturgice se înțelege ansamblul de piese vestimentare speciale pe care le folosesc slujitorii altarului în timpul săvârșirii sfintelor slujbe din cultul divin ortodox. Aceste veșminte sunt deosebite de veșmintele obișnuite, care și ele sunt diferite de cele ale laicilor. Cu alte cuvinte, clericul are o îmbrăcăminte cotidiană specifică, pe care este dator

Fig. 12. Sala Istorie Duovnicească a Moldovei înainte de panotare.

⁵Pr. prof. Ene Braniște, *Liturgica generală*, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2002, p. 198.

Fig. 13. Sala Baptisteriu înainte de panotare.

Fig. 14. Sala Baptisteriu după panotare.

s-o poarte pentru a se deosebi de laici, și veșminte liturgice, sfințite, pe care le folosește numai la slujbele specifice cultului.

Ca o trăsătură generală, acest spațiu conferă o ambianță deosebită prin îmbinarea tematicii arhitecturale, inspirată din stilul bizantin și a picturii murale, realizată de pictorul Grigore Popescu.

Sala Baptisteriu este situată, ca localizare în planul Ansamblului Mitropolitan, sub monumentul istoric cunoscut sub numele de „Fântâna lui Mihail de Hodocin”, comunicând cu spațiul exterior prin luminatorul amplasat în centrul bolții.

Proveniența bunurilor, categoriile și tipul acestora, situația actuală

Încă dinainte de emiterea actului de înființare au fost coopțați mai mulți specialiști din țară, pentru a organiza expoziția de bază a muzeului și pentru a se deplasa la toate depozitele organizate pe cuprinsul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, pentru a selecta obiectele de patrimoniu ce vor face parte din expoziția de bază. S-au selectat anumite bunuri de patrimoniu ce urmau să ilustreze tematica expoziției, din depozitele Mitropoliei organizate la Mănăstirile Golia, Secu, Agapia, Văratec și Neamț, după care au fost transferate la Centrul de Restaurare pentru tratamente de conservare-restaurare.

Cu trei luni înainte de deschidere, în momentul în care spațiile de depozitare erau stabile din punct de vedere al microclimatului, s-a efectuat inventarierea și transferul treptat al Colecției muzeale a Mitropoliei către nou înființatul muzeu. Primul transfer a cuprins 508 obiecte, din diferite categorii precum: icoane pe lemn, veșminte liturgice, obiecte de cult din metale prețioase și chiar unele obiecte personale ale unor mitropoliți.

Concomitent cu amenajarea spațiilor muzeale și a spațiilor de depozitare a Muzeului Mitropolitan lași s-a lucrat pentru alcătuirea documentației necesare pentru acordarea avizului prealabil, conform Ordinului nr. 2297 din 17 iulie 2006⁶, dar și pentru documentația de acreditare, conform Ordinului nr. 2057 din 5 februarie 2007⁷, emise de Ministerul Culturii și Identității Naționale.

În anul 2018, s-au început procedurile pentru transferul colecției depozitate în spațiile Mănăstirii Golia. Patrimoniul transferat cuprinde 3419 cărți vechi și manuscrise, 634 de icoane pe lemn, 501 obiecte din argint ș.a.

În ședința din data de 26.03.2019, Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului nr. 2297 / 2006 pentru aprobarea Criteriilor de acordare a avizului prealabil în vederea înființării muzeelor și colecțiilor publice, cu modificările și completările ulterioare, a analizat solicitarea Mitropoliei Moldovei și

⁶ORDIN nr. 2297 din 17 iulie 2006 pentru aprobarea Criteriilor de acordare a avizului prealabil în vederea înființării muzeelor și colecțiilor publice.

⁷ORDIN nr. 2057 din 5 februarie 2007 pentru aprobarea Criteriilor și normelor de acreditare a muzeelor și colecțiilor publice.

Bucovinei, Arhiepiscopia Iașilor, precum și documentația aferentă privind obținerea avizului prealabil de înființare a muzeului având titulatura „Muzeul Mitropolitan Iași”, ce urmează să funcționeze în subordinea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Arhiepiscopia Iașilor, Centrul Eparhial Iași.

Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor a acordat avizul prealabil pentru înființarea „Muzeului Mitropolitan Iași”, care are sediul în Municipiul Iași, Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt numărul 16, Județul Iași, Cod Poștal 700067.

Deasemenea, Comisia a înregistrat Muzeul și în Registrul avizelor prelabile pentru înființarea muzeelor și colecțiilor publice⁸.

În luna iunie 2020, s-au transferat și restul de obiecte depozitate în incinta Mănăstirii Secu din județul Neamț, dintre care cele mai multe sunt icoanele pe lemn - 488. Acestea sunt acum depozitate în spațiul destinat carantinei, unde specialiștii Centrului de Conservare și Restaurare a Patrimoniului de Artă Creștină „Resurrectio” efectuează și diferite tratamente de conservare-restaurare.

În prezent, colecția aflată în depozitul muzeului numără aproape 15.000 de bunuri, din care pentru 5% din ele s-au întocmit deocamdată fișe analitice de evidență. Personalul muzeului lucrează zilnic la fișe analitice de evidență, astfel încât, cât mai curând posibil, toate obiectele să fie fișate. Din păcate, personalul muzeului a priorizat alte activități necesare organizării unui muzeu la început, astfel încât deocamdată, nu s-a adus în discuție ideea digitalizării patrimoniului, deși toate obiectele sunt fotografiate și măsurate din momentul în care au intrat în gestiunea muzeului și s-a realizat chiar și un registru inventar în format electronic.

Toate obiectele, atât cele din expoziția de bază, cât și cele aflate în depozit, au fost expertizate fizico-chimic de Centrul Mitropolitan de Cercetări T.A.B.O.R și s-a emis pentru fiecare bun un buletin de expertiză care cuprinde date precum: denumire, fotografii, descriere, mărci, datare, valoare, rezultatele și diagramele analizelor efectuate ș.a.

Deși a trecut prin procese de secularizare și naționalizare, în prezent, Biserica Ortodoxă Română reușește să-și pună în valoare bogatul patrimoniu cultural-bisericesc cu care a rămas în administrare. Nu poate fi vorba despre avere, așa cum greșit numesc unii acest bogat tezaur pe care Biserica este datoare să îl conserve pe mai departe și să-l prezinte, pentru a conștientiza și cei din prezent, bogata moștenire pe care ne-au lăsat-o înaintașii noștri.

⁸Actualizat periodic și postat pe pagina web a Ministerului Culturii și Identității Naționale, la adresa <http://www.cultura.ro/resurse-patrimoniu-cultural>.

Bibliografie

I. Izvor biblic

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod EIBMBOR, București, 2006.

II. Lucrări

1. Braniște, Pr. prof. Ene, *Liturgica generală*, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2002.

2. *Învățătura de Credință Ortodoxă*, Iași, Editura Doxologia, 2009.

3. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia 82 la Matei, 4, Migne, PG, LVIII*, col. 743.

III. Resurse din legături Web

1. Șerbănescu, Pr. Florin, *Muzeele și colecțiile din cadrul Bisericii Ortodoxe Române*, publicat pe site-ul <https://ziarullumina.ro/documentar/muzeele-si-colectiile-din-cadrul-bisericii-ortodoxe-romane-122375.html>, accesat la data de 20.03.2020.

2. Pagina web a Ministerului Culturii și Identității Naționale, la adresa <http://www.cultura.ro/resurse-patrimoniu-cultural>.

IV. Legi, statute, regulamente, hotărâri, ordine și publicații din Monitorul Oficial

1. Legea 182/2000 Instituțiile publice specializate și nespecializate, cultele, precum și operatorii economici, care dețin cu orice titlu bunuri culturale mobile clasate, au obligația să finanțeze achiziționarea și instalarea de sisteme antiefracție, antiincendiu și de asigurare a microclimatului pentru protecția bunurilor culturale mobile.

2. Legea nr. 311 din 8 iulie 2003 privind muzeele și colecțiile publice – publicată în „Monitorul Oficial”, Partea I, nr. 528 din 23 iulie 2003. Republicată cu modificările ulterioare.

3. ORDIN nr. 2297 din 17 iulie 2006 pentru aprobarea Criteriilor de acordare a avizului prealabil în vederea înființării muzeelor și colecțiilor publice.

4. ORDIN nr. 2057 din 5 februarie 2007 pentru aprobarea Criteriilor și normelor de acreditare a muzeelor și colecțiilor publice.